

ΒΙΑΣ

Σύγχρονος τοῦ Πιπτακοῦ. Ημεάζεν ὅτε ὁ Ἀλυάττης καὶ μετέπειτα ὁ Κροῖτος ἐβασίλευεν εἰς Λυδίαν (περὶ τὸ 540. π. Χ.)

ΒΙΑΣ δὲκ Πριήνης, πόλεως μικρῆς τῆς Καρίας, ἔχειρε μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλυάττου καὶ Κροῖσου βασιλέως τῆς Λυδίας, ἀπὸ τὴν 40 Ὀλυμπιάδα μέχρι τῆς τελευτῆς του. Ἦτο κάλλιστος πολίτης, πάντη ἀφιλοκερδῆς, πολιτικός οἷος, καὶ καλοκάγαθος. Ἐξοῦσε μὲ λιτότητα ἂν καὶ γεννημένος πλούσιος· ἐξώδευε δὲ τὴν κατάστασίν του διὰ νὰ βοηθῆ τοὺς ἐνδεεῖς. Ἐνομίζετο ὡς ὁ πλέον εὐγλωττος ῥήτωρ τοῦ καιροῦ του· ἐμεταχειρίζετο δὲ τὴν εὐγλωττίαν εἰς τὸ νὰ υπερασπίζεται τοὺς πτωχοὺς καὶ πάντα στενοχωρημένον, χωρὶς νὰ θέλῃ ἄλλην ὠφέλειαν παρὰ τὴν δόξαν ὅτι ἔκαμνεν ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πατρίδα του. Δὲν ἐπεχειρίζετο ποτὲ καμμίαν κρισολογίαν ἂν δὲν τοῦ ἐφαίνετο δικαιοτάτη. Τοῦτο ἔγινε παροιμία εἰς ὅλον τὸν τόπον, ὥστε ὅταν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τις τὸ ἐξαιρετικὸν δίκης τινὸς ἔλεγε· καὶ ὁ Βίας ἤθελε τὴν ἐπιφορτισθῆ· ὅταν δὲ πάλιν ἤθελε νὰ υπερεπαινέσῃ τινὰ ῥήτορα· ἐπιτυχαίνει καὶ ἀπὸ τὸν Βίαντα καλύτερον.

Πειρᾶται ἐπιδραμόντες εἰς τὴν Πελοπόννησον πλησίον τῆς Μεσσηνίας ἤρπασαν πῦλλὰς κόρας, τὰς ὁποίας ὑπῆγαν καὶ ἐπώλησαν εἰς τὴν Πριήνην. Ὁ Βίας τὰς ἠγόρασε τὰς ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ περιποιηθεὶς αὐτὰς ὡς ἰδιά του τέκνα τὰς ἀπέστειλε μὲ δῶρα εἰς τοὺς γονεῖς των. Ἡ φιλόανθρωπος αὕτη πράξις τοῦ ἔδωκε τοσούτην φήμην, ὥστε πολλοὶ τὸν ὠνόμαζαν ἡγεμόνα τῶν σοφῶν.

Μετά τινα καιρόν οί Άλιεῖς τῆς Μεσσήνης εὔρον εἰς τὴν κοιλίαν μεγάλου τινὸς ἰχθύος ἐν ἀγγεῖον χρυσοῦν, ὅπου ἦτον ἐπιγεγραμμένον ΤΩΙ ΣΟΦΩΙ. Ἡ βουλή τῆς Μεσσήνης συνήλθον διὰ νὰ σκεφθοῦν εἰς ποῖον ἔπρεπε νὰ δοθῆ. Αἱ δὲ κόροι, τὰς ὁποίας εἶχε φιλοδώρησει τῖσον φιλανθρώπως, ἐπαρουσιάσθησαν μὲ τοὺς γονεῖς των εἰς τὴν συνέλευσιν, κ' ἐρώναζον ὅλοι ὄνοῦ, ὅτι σφωότερος ἄλλος παρὰ τὸν Βίαντα δὲν ὑπάρχει. Ὁθεν ἡ βουλή τῆς Μεσσήνης τοῦ ἔπειψε τὸ ἀγγεῖον. Ὁ δὲ Βίας τὸ ἐκύτταξε καὶ, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιγεγραφήν, τὸ ἔδωκεν ὀπίσω καὶ εἶπεν· Ἡ ἐπωνυμία αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

Τινὲς νομίζουσι ὅτι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸν τρίποδα, περὶ τοῦ ὁποίου ὠμιλήθη εἰς τὸν βίον τοῦ Θαλυῦ, καὶ ὅτι αὕτη ἡ ἱστορία δὲν ἔχει ἄλλην ἀφορμὴν, παρὰ τούτην ὅτι ὁ τρίπους ἐπέμφθη εἰς τὸν Βίαντα. Ἄλλοι μάλιστα λέγουσι ὅτι εἰς αὐτὸν πρῶτον τὸν ἔφεραν.

Ἀλυάττης ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας, ἀφοῦ κατέστρεψε πολλὰς πόλεις τῆς Ἀσιακῆς Ἑλλάδος, ἦλθε νὰ πολιορκήσῃ καὶ τὴν Πριήνην. Ὁ Βίας, ὅστις τότε ἦτο πρῶτος ἄρχων τῆς πόλεως, ἔκαμε πολὺν καιρὸν ἀντίστασιν ἰσχυράν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Ἀλυάττης ἐπέμενε πεισματωδῶς κ' ἐζηκούθει μέχρι τέλους τὴν ἐπιχείρησίν του, ἡ δὲ πόλις εὕρισκετο εἰς μεγάλην στεναχωρίαν δι' ἔλλειψιν ζωοτροφιῶν, ὁ Βίας ἔκαμεν εὐτρεχεῖς δύο καλοὺς ἡμιόνους, τοὺς ὁποίους ἐδίωξεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων, ὡς νὰ ἔφυγαν μόνοι. Ὁ Ἀλυάττης ἐθαύμασε βλέπων εἰς τοιαύτην εὐσαρκίαν τὰ ζῶα, καὶ φοβούμενος μὴ δὲν εἰμπορέσῃ νὰ τὴν κυριεύσῃ διὰ τοῦ λιμοῦ, εὔρε πρόρασιν νὰ στείλῃ ἄνθρωπον εἰς τὴν πόλιν, τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξε κυρίως νὰ παρατηρήσῃ πῶς εἶχον οἱ πολιορκημένοι. Ὁ Βίας νοήσας τὸν σκοπὸν τοῦ

Ἄλυάττου ἐπεσκέπασε μὲ ὀλίγον σιτάριον μεγάλους σωρούς ἄμμου καὶ εὗρε τὸν τρόπον νὰ ἴδῃ ὁ πρέσβυς τοῦ Ἄλυάττου ὅλην αὐτὴν τὴν μεγάλην ἀφθονίαν, χωρὶς νὰ εὖση ὑπόνοιαν ὑποκρίσεως. Ὁ Ἄλυάττης ἀπατήθεις ἀπὸ τὴν πανουργίαν ταύτην διέλυσε παρευθὺς τὴν πολιορκίαν, ἀρῆκεν εἰς εἰρήνην τοὺς Ἱερικηνεῖς καὶ συνεμάχησε μ' αὐτούς. Λαβῶν δὲ περιέργειαν νὰ ἴδῃ τὸν Βίαντα τοῦ ἐμήνυσε νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐπίσκεψίν του εἰς τὸ στρατόπεδον· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη εἰς τοὺς πρέσβεις του· εἶπετε εἰς τὸν βασιλέα ὅτι κατοικῶ ἐδῶ, καὶ ὅτι τὸν παραγγέλλω νὰ τρώγῃ κρομμύδια καὶ νὰ κλαίῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του.

Ὁ Βίας ἠγάπα πολὺ τὴν ποιητικὴν καὶ συνέγραψεν ὑπὲρ τὰ δισχιλία ἔπη, ὅπου ἐνουθετεῖ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν καὶ τοῦ καλῶς διοικεῖν τὴν πολιτείαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ.

ἔλεγε συχνάκις· πάσχισε ν' ἀρέσκης εἰς ὅλους· ἂν ἐπιτύχῃς θὰ διάγῃς βίον εὐφρόσυνον.

Ὁ τύφος καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἄλλους καταφρόνησις ποτὲ καλὸν δὲν ἐπροξένησε.

Φέρου μὲ συσταλὴν πρὸς τοὺς φίλους σου, καὶ στοχάζου ὅτι ἐνδέχεται νὰ γίνουσι ἐχθροὶ σου.

Μίσει τοὺς ἐχθρούς σου μὲ μετριότητα· διότι δὲν εἶναι παράδοξον μήπως ποτὲ γίνουσι φίλοι σου.

ἔκλεγε ἐν ἀνέσει ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους θέλεις νὰ φιλιωθῆς· ἀγάπα δὲ αὐτούς ἐξ ἴσου, πλὴν διάκρινε τὴν ἀξίαν των.

Μιμοῦ ἐκείνους τῶν ὁποίων ἡ ἐκλογὴ σὲ φέρει τιμὴν, καὶ ἔσο πεπεισμένος ὅτι τῶν φίλων σου ἡ ἀρετὴ δὲν θέλει συνεισφέρει ὀλίγον εἰς τὴν ὑπόληψίν σου.

Μὴν ὀμιλῆς μὲ βίαν, διότι τοῦτο σημαίνει μανίαν.

Πάσχισε ἐν ὅσῳ εἶσαι νέος ν' ἀποκτήσῃς σοφίαν. Αὕτη

θέλει εἶσθαι ἡ κατηγορία σου εἰς τὸ γῆρας, καὶ εἶναι τὸ μόνον ἀναφαίρετον κτῆμα.

Ὁ θυμὸς καὶ ἡ προπέτεια εἶναι ἄκρως ἀντικείμενα πρὸς τὴν φρόνησιν.

Οἱ μὲν ἀγαθοὶ εἶναι σπανιώτατοι, οἱ δὲ κακοὶ καὶ παράφρονες παμπληθεῖς.

Κράτει πάντοτε ἀκριβῶς τὴν ὑπόσχεσίν σου.

Ὅμιλει περὶ θεῶν μὲ τρόπον ἀρμόδιον εἰς τὸ μεγαλεῖον των κ' εὐχαρίστει αὐτοὺς δι' ὅσα ἀγαθὰ πράττεις.

Μὴν ἴσαι ὀχληρὸς. Εἶναι καλλήτερον νὰ σὲ ὑποχρεῖνουν νὰ λάβῃς παρὰ νὰ ὑποχρεῖς ἄλλους νὰ σὲ δώσουν.

Μὴν ἐπιχειρῖζεσαι τίποτε ἀπερισκέπτως· ὅ,τι δὲ ἀποφασίσῃς ἐκτέλει το μὲ ζέσιν.

Μὴν ἐπαινεῖς τινα διὰ τὰ πλούτη του, ἀνάξιον αὐτῶν ὄντα.

Ἦρπεί νὰ ζῆς ὡς νὰ ἤθελες ἀποθάνει πᾶσαν στιγμὴν, καὶ ὡς πάλιν νὰ ἤθελες μείνει πολὺν καιρὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἡ εὐρωστία εἶναι δῶρον τῆς φύσεως, τὰ πλούτη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς τύχης· μόνη δὲ ἡ σοφία δύναται νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ διδῇ καλὰς συμβουλὰς εἰς τὴν πατρίδα του.

Εἶναι φρενοβλάβεια τὸ νὰ ἐπιθυμῇ τις ἀδύνατα.

Ἐρωτηθεῖς τί γλυκύτερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους; ἡ ἐλπίς, ἀπεκρίθη. — Τί ἡδύτερον; τὸ κέρδος. — Τί δυσχερέστερον; ἡ ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολή.

Δυστυχέστατος, ἔλεγεν, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅταν δὲν ὑπομένῃ τὰ συμβαινόντα εἰς αὐτὸν δεινά.

Συνεταξίδευσ ποτὲ μὲ ἀσεβεῖς, κ' αἰφνιδίως ἐγείρεται τρικυμία σφοδρά· τὸ δὲ πλοῖον ἐπειδὴ ἐκινδύνευεν, οἱ ἀσεβεῖς ἔντρομοι ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θανάτου, ἐπεκαλοῦντο τοὺς

θεούς. Σιωπᾶτε, τοὺς λέγει ὁ Βίας, μὴν αἰσθανθοῦν ὅτι εὐ-
ρίσκεσθ' ἐδῶ καὶ χθθόμεν ὅλοι.

Ἄλλοτ' ἐρωτηθεῖς ὑπὸ ἀσεβοῦς, ὁποῖόν τι εἶναι ἢ πρὸς
θεὸν εὐλάβεια, δὲν ἀπεκρίνετο τίποτε. Ἀναγκαζόμενος δὲ
ὑπ' αὐτοῦ νὰ τοῦ εἶπη τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς του· μ' ἐρω-
τᾶς περὶ πραγμάτων, ἀπεκρίθη, τὰ ὅποια δὲν ἀνήκουν
εἰς ἐσέ.

Ἐλεγεν ὅτι ἡγάπα νὰ κρίνη δύο ἐχθρῶν του διαφορὰν
πολὺ καλῆτερον ἢ δύο φίλων του· διότι τάντοτε σχεδὸν ὁ
μὲν καταδικασθεὶς φίλος γίνετ' ἐχθρὸς, ὁ δὲ δικαιωθεὶς
ἐχθρὸς διαλύσεται.

Ἰπὸ χρεως ὦν ποτὲ νὰ κρίνη ἓνα φίλον του, τὸ ἔγκλημα
τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ τιμωρηθῆ με θάνατον, ἤρχισε νὰ
κλαίη, παρόντων ὅλων τῶν βουλευτῶν. Διατί κλαίεις, τοῦ
λέγει τις, ἐνῶ ἀπόκειται εἰς ἐσέ νὰ καταδικάσης ἢ ν' ἀ-
θωώσης τὸν πταίστην; Κλαίω, ἀπεκρίθη ὁ Βίας, διότι ἡ φύσις
μὲ ἀναγκάζει νὰ οἰκτείρω τοὺς δυστυχεῖς, οἱ δὲ νόμοι μὲ
διατάσσουν νὰ μὴ δίδ' ὀλότελα προσοχὴν εἰς τὰς κινήσεις
τῆς φύσεως.

Ποτὲ ὁ Βίας δὲν συγκατέταξε κανέν τυχερὸν με τὰ ἀ-
ληθινὰ ἀγαθὰ. Ἐνόμιζεν ὅτι τὰ πλούτη εἶν' εὐφροσύνη χω-
ρὶς τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ διάγη τις εὐχαρίστως,
καὶ ὅτι πολλάκις παρατρέπουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ὁδὸν
τῆς ἀρετῆς.

Εὐρέθη κατὰ τύχην εἰς τὴν Πριήνην, τὸν τόπον τῆς
γεννήσεώς του, κατὰ τὴν ἄλωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς δυ-
στυχοῦς ταύτης πόλεως. Ὅλοι οἱ πολῖται ἔπαιρναν καθεὶς
ὅσα εἰμποροῦσε κ' ἔφρουγαν εἰς τόπον ὅπου ἐνόμιζον ἀσφαλῆ
τὴν ῥούλαξίν των· μόνος δὲ ὁ Βίας ἔμενεν ἡσυχος ἐν τῷ
μέσῳ τῆς μεγίστης ταύτης συμφορᾶς, καὶ δὲν ἐκινεῖτο ὡς

νά ἦτον ἀναίσθητος εἰς τὰς δυστυχίας τῆς πατρίδος του. Ἡρωτήθη τότε ἀπό τινος διατί δὲν φροντίζει νά σώσῃ καὶ αὐτός τι ὡς οἱ ἄλλοι; Σωζῶ, ἀπεκρίθη ὁ Βίαντας, κ' ἐγὼ τὸ ἔχειν μου τὸ ὅποιον φέρω μαζὶ μου.

Ἡ πράξις, ἣτις ἔθεσε τέλος εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Βίαντος, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἐνδοξὸς ἢ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του. Χειρῶν ἄπο τινος υἱὸν τῆς θυγατρὸς του, πρεσβύτατος ἦν ὢν, ἦλθεν εἰς τὴν βουλήν, ὅπου, ὁμιλῶν μ' ἐνθερμον ζῆλον πρὸς τὸ συμφέρον ἐνὸς φίλου του, ἐκουράσθη κ' ἐπακούσθησε τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἐγγόνου του. Ἀφοῦ δὲ ὁ συνήγορος τοῦ ἀντιδίκου ἐτελείωσε τὸν λόγον του, οἱ δικασταὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ Βίαντος, ὅστις ἐξεψύχησεν ἀμέσως εἰς τὰς ἀγκύλας τοῦ ἐγγόνου του.

Ὡς ἡ πόλις τὸν εἶαψε μὲ πομπὴν μεγαλοπρεπεῖ, κ' εἰδειξε παρὰ δόξον τινα θλίψιν διὰ τὸν θάνατόν του. Τοῦ ἡγίρου δὲ τάφον εὐειδέστατον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐχαράχθη τὸ ἐξῆς.

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριήνης φόντα καλύπτει

Ἡδὲ Βίαντα πέτρα, κόσμον ἴωσι μέγαν.

Τὸ ὄνομά του ἐπροφέρετο μὲ σέβας μέγα, ὥστε οἱ Πριηνεῖς ἀφιέρωσαν εἰς αὐτὸν ναόν, ὅπου τοῦ ἀπέδιδαν τιμὰς ὡς εἰς θεόν.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ

Τύραννος τῆς Κορίνθου σύγχρονος τῶν προεκτεθέντων φιλοσόφων.
Εἶναι ἄγνωστον τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του καθὼς καὶ
τῆς τελευτῆς του.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ εἶναι πῶς οἱ Ἕλληνες ὠνόμασαν σοφὸν τὸν Περίανδρον, μαινόμενον ἄνθρωπον. Ὑφαρπάσθησαν ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῶν χρυσῶν γνωμῶν του χωρὶς νὰ ἐπιβλέψουσιν εἰς τὴν ἀκόλαστον ζωὴν, τὴν ὁποίαν ἐζούσεν ἐν ὄσῳ ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁμίλει μὲν πάντοτε ὡς ἀληθῆς σοφός, ἔζη δὲ διηνεκῶς ὡς λυσσῶν. Εἰς διάστημα πολλοῦ καιροῦ συνευρίσκετο ἀναισχύντως μὲ τὴν ἰδίαν του μητέρα Κράτειαν. Ἐταῖζε ποτὲ, ἂν ἤρίστανεν εἰς τὰ Ὀλύμπια, νὰ στήσῃ εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς ἐν χρυσοῦν ἄγαλμα. Ἡθλήσε μὲν εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους ἀγῶνας· πλὴν, μὴ ἔχων χρήματα νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέσπασαν τὰ στολίδια ὄλων τῶν γυναικῶν πολυτίμως φορεμένων διὰ νὰ παρευρεθοῦν εἰς ἑορτὴν τινα, καὶ μὲ τοῦτο ἐκτέλεσε τὸ τάξιμόν του.

Ὁ Περίανδρος ἦτον υἱὸς τοῦ Κυψέλου ἀπὸ τὴν πατριάν τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ μετήρχετο τὴν τυραννίαν του εἰς τὴν Κόρινθον, πόλιν τῆς γεννήσεώς του, ἐπὶ Ἀλυάττου βασιλείως τῆς Λυδίας. Ἐνυμφεύθη τὴν Λυσίδην θυγατέρα τοῦ Προκλέους ἡγεμόνος τῆς Ἐπιδαύρου. Ἦτο δὲ ἐμμανὴς δι' αὐτὴν καὶ τὴν μετωνόμασε Μέλισσαν. Τοῦ ἐγεννήθησαν δύο υἱοὶ ἀπὸ τὸ συγυικέσιον τοῦτο, Κύψελος καὶ Λυκόφρων, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἦτο βαρύνους καὶ ἐφαίνετο σχεδὸν ἀναίσθητος, ὃ δὲ Λυκόφρων ὑψίγους καὶ ἱκανὸς εἰς κυβέρνησιν βασιλείου.

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Παλλακίδες τινές διέβαλον εἰς τὸν Περίανδρον τὴν γυναῖκά του Μέλισσαν ἔγγυον οὔσαν τότε, ὅστις καὶ συνέλαβε δι' αὐτὴν μανικὴν τινὰ ζηλοτυπίαν. Ἐν τούτοις ἀπαντήσας αὐτὴν ἐνῶ ἀνέβαινε εἰς μίαν ἀναβάθραν τὴν ἐλάκτισε εἰς τὴν κοιλίαν τόσον σφοδρῶς, ὥστε τὴν ἔρριψε κάτω ἀποθαμμένην μὲ τὸ ἔμβρυον· παρευθὺς ὁμῶς ἐμετανόησε καὶ ἐξεθύμανεν εἰς τὰς κακὰς ἐκεῖνας γυναῖκας, τὰς ὁποίας ἐπρόσταξε καὶ τὰς ἔκαυσαν.

Μαθὼν ὁ Προκλῆς τὴν σκληρὰν μεταχείρησιν τῆς ἀκριβοῦς θυγατρὸς του, ἔστειλε καὶ ἐζήτησε τοὺς δύο τοῦ ἐγγόνους τοὺς ὁποίους εἰς ἄκρον ἠγάπα, διὰ νὰ τοὺς ἔχη παρηγορίαν τοῦ μερικὸν καιρὸν. Ὄταν δὲ τοὺς ἀπέστειλε, τῶν εἶπεν ἐναγκαλιζόμενος αὐτούς. Παιδιά μου, γνωρίζετε τὸν φονέα τῆς μητρὸς σας. Ὁ πρεσβύτερος δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου· ὁ νεώτερος ὁμῶς συνησθάνθη τοῦτο καὶ ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κόρινθον δὲν ἤθελε παντελῶς νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν πατέρα του, οὔτε νὰ τὸν ἀποκριθῆ· εἰς ὅ,τι τὸν ἐρωτοῦσεν. Ἀγανακτήσας ὁ Περίανδρος διὰ τοῦτο τὸν ἔξωσεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν· ἐξέτασε πολλάκις τὸν Κύψελον διὰ νὰ μάθῃ τί τοὺς εἶπεν ὁ πάππος των, ἀλλ' ὁ Κύψελος λησμονήσας τ' ἄλλα, εἶπε μόνον τὴν καλὴν ὑποδοχὴν τὴν ὁποίαν ἀπ' ἐκεῖνον ἔλαβον. Δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο ὁ Περίανδρος, πεπεισμένος ὢν ὅτι ἡ αἰτία προήρχετο ἀπ' ἄλλο τί. Τὸν ἐστενοχώρησε δὲ τόσον, ὥστ' ἐπὶ τέλους ἐνθυμήθη τοὺς τελευταίους λόγους, τοὺς ὁποίους ὁ Προκλῆς εἶχεν εἰς αὐτούς εἰπεῖ ἀναχωροῦντας. Ὁ Περίανδρος ἐκατάλαβε παρευθὺς τὸ νόημα τοῦ εἰπόντος τὸν λόγον εἰς τὰ παιδιά. Διὰ νὰ φέρῃ δὲ τὸν ἄλλον του υἱὸν εἰς ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ πρὸς αὐτόν, ἀπηγόρευσε εἰς ὅσους τὸν ἐδέχοντο νὰ μὴ τὸν φυλάττουν πλέον εἰς τὴν οἰκίαν των. Ὁ δὲ Δυκό-

φρών διωχθείς ἐκεῖθεν ὑπῆγε νὰ ἐμβῆ εἰς ἄλλα πολλά ὀσπήτια, ἀλλ' ἀπεβάλλετο πανταχόθεν διὰ τὸν φόβον τῶν ἀπειλῶν τοῦ πατρὸς του. Εὔρεν ὡς τόσον φίλους τινάς, οἵτινες εὐσπλαγχνισθέντες αὐτὸν τὸν παρέλαβον εἰς τὰς οἰκίας των χωρὶς νὰ τοὺς μέλλῃ ἂν ἀπειθοῦσαν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ Περίανδρος διεκήρυξεν ὅτι ἐάν τις τὸν ἐδέχετο, ἢ κἄν τοῦ ὠμιλοῦσεν, ἤθελε τιμωρηθῆ με θάνατον. Ὁ φόβος τῆς τόσο ἀυστηρᾶς ταύτης ποινῆς ἐτρόμαξε τόσον τοὺς Κορινθίους, ὥστε κἄνεις πλεον δὲν ἐτόλμα νὰ λάβῃ μ' αὐτὸν κοινωνίαν. Ὁ δὲ Λυκόφρων διενυκτέρευεν ὑπὸ τοὺς προδόμους τῶν οἰκιῶν, καὶ ὅλοι τὸν ἔρευγαν ὡς ἄγριον θῆριον. Μετὰ τέσσαρας δὲ ἡμέρας, ὁ Περίανδρος, ὅς τις τὸν εἶδεν ἀπονενεκρωμένον σχεδὸν ἀπὸ τὴν πείναν καὶ ταλαιπωρίαν, κινηθεὶς εἰς οἶκτον, ὑπῆγε πρὸς αὐτὸν καὶ, ὦ Λυκόφρων, τὸν λέγει, τί εἶν' ἐφρετώτερον, νὰ ζῆς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ζωὴν, ἢ νὰ χαίρῃς τὴν ἡγεμονίαν μου, καὶ νὰ ᾖσαι πάντῃ κύριος ὅλων μου τῶν θησαυρῶν; Εἶσαι υἱὸς μου καὶ ἡγεμὼν τῆς ἀκμαζούσης πόλεως Κορίνθου. Ἄν δὲ ἠκολούθησε κἄνεν συμβεβηκός, ἢ διὰ τοῦτο θλίψις μου εἶναι τόσον πλεόν ζωηρὰ, ὅσον ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι αὐτουργός αὐτοῦ· ἂν δὲ σὺ κακοπαθῆς πταίεις μόνος, διότι παρώργισας ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὀφείλεις νὰ σέβῃσαι. Ἢδῃ δὲ, ὅτε γινώριζεις ὁποῖόν τι εἶναι τὸ κατὰ τοῦ πατρὸς πείσμα, σ' ἐπιτρέπω νὰ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου· Ἀλλ' ὁ Λυκόφρων, ἀναίσθητος ὡς λίθος εἰς τοὺς λόγους τοῦ Περίανδρου, τὸν ἀπεκρίθη ψυχρῶς· διὰ τοῦτο, διότι με ὠμίλησες, εἶσαι ὁ ἴδιος ἄξιος τῆς ποινῆς με τὴν ὁποίαν ἐφοβέρισες τοὺς ἄλλους. Βλέπων ὁ Περίανδρος ὅτι εἶναι παντάπασιν ἀδύνατον νὰ νικήσῃ τοῦ υἱοῦ του τὴν ἰσχυρογνωμίαν, τὸν ἀπεκήρυξε καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Κέρκυραν, τόπον ὑποκει-

μενον εἰς αὐτόν. Παρωξυμμένος δὲ ὢν κατὰ τοῦ Προκλέους, διότι τὸν ἐνόμιζεν αἴτιον τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του δυσμενείας, συνέλεξε στράτευμα, τὸ ὁποῖον ὠδηγήσας κατ' αὐτοῦ, ἐπέτυχε καθ' ὅλα εὐστόχως, καὶ κυριεύσας τὴν Ἐπίδαυρον τὸν ἡγματολότισε καὶ τὸν ἐφύλαξε χωρὶς νὰ τὸν φοβέσῃ.

Μετὰ τινὰ καιρὸν, ὁ Περίανδρος, ὃς τις πλέον ἤρχισε νὰ γηράσκῃ, ἔστειλε κ' ἐζήτησεν εἰς τὴν Κέρκυραν τὸν Λυκόφρονα διὰ νὰ τοῦ ἐγχειρίσῃ τὴν κυριαρχίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐστέρει τὸν πρωτότοκον ὡς ὀλίγον ἱκανὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων· ἀλλ' ὁ Λυκόφρων δὲν ἠθέλησε μήτε κἂν λέξιν ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸν ἀπεσταλμένον. Ὁ δὲ Περίανδρος, ὃστις ἠγάπα τρυφερὰ τὸν υἱὸν του, δὲν ἀθύμησε διόλου, ἀλλ' ἐπρόσταξε τὴν κόρην του νὰ ὑπάγῃ εἰς Κέρκυραν, στοχαζόμενος ὅτι αὕτη εἶχε περισσότεραν ἰσχὺν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἀπ' ὅσους τρόπους ἕως τότε ἐμσταχειρίσθη ἐκεῖνος, διὰ νὰ τὸν κερδήσῃ. Φθάσασα δὲ ἡ νέα ἡγεμονίς, ὠρκισε τὸν ἀδελφὸν τῆς εἰς ὃ τι ἐνόμισε δυνατὸν νὰ τὸν ἐπικαύμῃ περισσότερον, νὰ πύσῃ τὸ πείσμα. Προκρίνεις τὸν λέγει, νὰ ἴδῃς τὸ βασιλείον εἰς χεῖρας ἄλλου καὶ ὄχι εἰς τὰς ἐδικὰς σου; Ἡ ἐξουσία εἶναι ἄστατος καὶ πολυέρατος δέσποινα· ὁ πατήρ μας εἶναι γέρον, καὶ πλησίον τοῦ τάφου· ἐὰν δὲν σπεύσῃς νὰ ἔλθῃς, ὁ οἶκός μας χάνεται. Στοχάσου λοιπὸν μὴ παραιτήσῃς εἰς ἄλλους τὰ μεγαλεῖα ὅσα σὲ προσμένουν, τὰ ὁποῖα νομίμως ἀνήκουν εἰς ἐσέ. Ὁ δὲ Λυκόφρων τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι δὲν ἠθελεν ἐπανέλθει ποτὲ εἰς Κόρινθον ἐν ὅσῳ εὕρισκετο ἐκεῖ ὁ Πατήρ του. Ὅταν δὲ ἡ βασιλόπαις ἐπιστρέψασα ἐδιηγῆθη εἰς τὸν πατέρα τῆς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Λυκόφρονος, ὁ Περίανδρος ἔστειλε τρίτην φορὰν καὶ τὸν ἐγνωστοποίησεν ὅτι

ἐδύνατο νὰ ἔλθῃ ὁπόταν ἤθελε νὰ παρὰλάβῃ τὸ πλοῖον
 καὶ ὅτι αὐτὸς ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς Κέρκυραν νὰ περά-
 σῃ τὴν ζωὴν του. Ὁ Λυκόφρων συγκάτευσσε καὶ οἱ δύο
 ἠτοιμάσθησαν νὰ μεταβῶσιν ὁ εἰς εἰς τὸ πλοῖον τὸν τόπον.
 Ἄλλ' οἱ Κερκυραῖοι μαθόντες τούτο, καὶ φοβηθέντες μήπως
 ὁ Περίανδρος ἔλθῃ καὶ κατοικήσῃ εἰς τὴν νῆσόν των, κατ-
 εθανάτωσαν τὸν Λυκόφρονα. Ὁ Περίανδρος ἔπεσεν εἰς ἄ-
 κραν ἀπόγνωσιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ὥστε παρ-
 ευθὺς συνέλαβεν ἑκατὸν παιδιά ἀπὸ τὰς καλητέρας οἰκογε-
 νείας τῆς Κερκύρας, καὶ τὰ ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀλυάττην νὰ
 κάμῃ εὐνούχους. τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν, ἠναγκά-
 σθη νὰ προσορμίσῃ εἰς Σάμον. Μαθόντες δὲ οἱ Σάμιοι τὴν
 αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἔφερναν εἰς Σάρδεις τοὺς δυστυχεῖς
 ἐκείνους νέους, καὶ εὐσπλαγγισθέντες αὐτοῦ, τοὺς ἐσυμβού-
 λευσαν κρυφίως νὰ δράμουν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος.
 Ἀφοῦ δὲ ἐμβῆκαν ἐκεῖ, οἱ Σάμιοι δὲν ἐπέτρεπον εἰς τοὺς
 Κορινθίους νὰ τοὺς ἐβγάλουν, λέγοντες εἰς αὐτοὺς ὅτι ἦσαν
 ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς θεᾶς καὶ διὰ νὰ τοὺς τρέφουν εὐ-
 ρῆκαν τὸν ἐξῆς τρόπον, χωρὶς νὰ κηρυχθῶσι φανερά ἐχθροὶ
 τοῦ Περίανδρου. Ἐστελλαν καθ' ἑσπέραν νέους καὶ νεάνιδας
 τῆς Σάμου νὰ χορεύουν ὁμοῦ περὶ τὸν ναὸν, καὶ χορεύοντες νὰ
 ρίπτουν μέσα πλακούντια μὲ μέλι ζυμωμένα, τὰ ὁποῖα συν-
 ἄζοντες ἐκαῖνοι νὰ ζῶσι. Τοῦτο ἐγένετο καθ' ἡμέραν, ἕως οὗ οἱ
 Κορινθιοὶ ἐβχρύνθησαν καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα
 των. Ὁ δὲ Περίανδρος, ἀπ' ἀγανάκτησίν του ὅτι δὲν εἴμ-
 ποροῦσε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἀπεφάσισε
 νὰ μὴ ζῆ πλέον. Θέλων δὲ νὰ ἦναι ἄγνωστον ποῦ κεῖται
 τὸ σῶμά του, ἐφεῦρε τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἐκάλεσε δύο
 νεανίσκους εἰς τοὺς ὁποίους ἔδειξε παράμερόν τινα στε-
 νωπὸν, προστάξας αὐτοὺς τὴν προσεγγίζουσαν νύκτα νὰ

περιφέρονται ἐκεῖ καὶ νὰ φονεύσουν τὸν πρῶτον τὸν ὁποῖον ἤθελαν ἀπαντήσῃ, καὶ παρευθὺς νὰ τὸν θάψουν. Ἔστειλε τούτους καὶ προτκαλέσας τέσσαρας ἄλλους ἐδιώρισεν αὐτοὺς νὰ περιπατοῦν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον· νὰ θανατώσουν δὲ καὶ νὰ κατακρύψουν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος δύο νέους, τοὺς ὁποίους ἤθελον εὐρεῖ ὁμοῦ. Τὸ αὐτὸ ἐπρόσταξε καὶ εἰς ἄλλους περισσοτέρους νὰ πράξουν εἰς τοὺς τέσσαρας. Ἀφοῦ δὲ τοιοῦτοτρόπως διέθεσε τὰ πάντα ὡς ἐπεθύμει, δὲν ἔλειψε νὰ πκρευρεθῇ ἐν καιρῷ εἰς τὸν στενωπὸν, ὅπου ἐσκοτώθη ἀπὸ τοὺς δύο πρώτους. Οἱ Κορίνθιοι τοῦ ἔκαμαν κενοτάφιον ἐπὶ τοῦ ὁπαιίου ἐχάραξαν τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα διὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμην του·

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἦδε Κέρινθος
Κόλποις ἀγγιχλοῖς γῆ Περίανδρον ἔχει.

Πρῶτος ὁ Περίανδρος ἔλαβε δορυφόρους καὶ ἤλλαξε τὸ ὄνομα Ἄρχων εἰς τὸ Τύραννος. Δὲν ἐπέτρεπε δὲ εἰς ὅλους ἀδιαφόρως νὰ μένουν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Θρασύβουλος τύραννος τῶν Μιλησίων, τοῦ ὁποίου πολὺ ἀκολουθοῦσε τὰς συμβουλὰς, τὸν ἔγραψε μίαν ἡμέραν τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν.

« Δὲν ἔκρουφα τίποτε εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον μὲ ἔστειλες· Τὸν ἔφερα εἰς ἓνα σπαρμένον ἀγρὸν καὶ κατέβαλα ἔμπροσθέν του ὅλους τοὺς ὑπερφερομένους στάχνας. Ἀκολούθησε τὸ παράδειγμά μου, ἐὰν ἐπιθυμῆς νὰ διαμένῃς κύριος. Ἐξολόθρευσε τοὺς πρωτίστους τῆς πόλεως ἐχθροὺς εἴτε φίλους, καθότι ὁ ἄρπαξ πρέπει νὰ δυσπιστῇ ὡς καὶ εἰς ὅσους φαίνονται εὐλικρινέστατοι φίλοι του. »

Ἐλεγεν ὁ Περίανδρος ὅτι διὰ τῆς μελέτης καὶ ἐργασίας κατορθώνονται πάντα, διότι εὐρέθη τρόπος νὰ διορθῶνται ἰσθμὸς τις.

Ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ προαιρηθῆται πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν πράξεών του μήτε χρυσίον μήτε ἀργύριον.

Ὅτι οἱ μεγιστᾶνες ἀσφαλεστέραν φύλαξιν ἄλλην δὲν εἰμποροῦν νὰ εὕρωσι παρὰ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ.

Δὲν εἶναι ἄλλο ἐντιμώτερον ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν.

Ἡ Δημοκρατικὴ κυβέρνησις εἶναι καλιητέρα ἀπὸ τὴν μοναρχίαν.

Ὅταν δὲ τὸν ἥρωτοῦσέ τις διατί ἐκρατεῖτο πάντοτε εἰς τὴν τυραννίαν τῆς Κορίνθου, τὴν ὁποίαν ἤρπασε· διότι, ἀπεκρίνετο, ἀφοῦ μίαν φορὰν τὴν εἰκειοποιηθῆ τις, εἴτε θεληματικῶς, εἴτε δυνασικῶς τὴν παραιτήση θὰ κινδυνεύση.

Ἐνόμιζεν ὅτι ὀφείλει τις ὄχι μόνον τοὺς κακοποιοῦντας νὰ παιδεύη, ἀλλὰ καὶ τοὺς σκοπεύοντας νὰ κακοποιήσωσι.

Αἱ μὲν ἡδοναί, ἔλεγεν, εἶναι πρόσκαιροι, αἱ δὲ τιμαὶ ἀθάνατοι.

Εὐτυχῶν μὲν, μέτριος ἔσο, δυστυχῶν δὲ, φρόνιμος.

Νὰ μὴν ἐκστομίζωμεν τὸ μυστικόν, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνεπιστεύθη τις.

Νὰ μὴ παρατηρῶμεν ἂν οἱ φίλοι μας ἦναι εἰς εὐτυχίαν ἢ ἀτυχίαν, ἀλλὰ νὰ ἡμεθα πάντοτε οἱ αὐτοὶ πρὸς αὐτούς.

Ἡγάπα δὲ τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ διὰ τοῦτο ἐπροσκάλεσε τοὺς λοιποὺς σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος νὰ ἔλθωσι νὰ διατρίψωσιν εἰς Κόρινθον ὀλίγον καιρὸν, καθὼς ἔχαμαν καὶ εἰς Σάρδεις.

Ἐβασίλευσε τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανε περὶ τὴν 42 Ὀλυμπιάδα.

Τινὲς νομίζουν ὅτι ὑπῆρξαν δύο Περίανδροι, καὶ ὅτε ἀποδίδουν εἰς ἓνα τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις ἀμφοτέρων.

ΧΕΙΛΩΝ

Ἦτο πρεσβύτερος τὴν 52 Ὀλυμπιάδα· ὅθεν εἰμφορεῖ νὰ θεωρηθῇ
συνήλικιότης σχεδὸν τοῦ Περιάνδρου.

Ο ΧΕΪΛΩΝ, ἄνθρωπος σταθερὸς καὶ εὐτολμος, ἔμενεν ἥσυχος καὶ ὁ αὐτὸς πάντοτε εἰς τὰς δυστυχίας, καθὼς καὶ εἰς τὰς εὐτυχίας. Ἦκμαζε δὲ εἰς Λακαιδαίμονα περὶ τὴν 52 Ὀλυμπιάδα, καὶ διῆγε καθήμενος εἰς τὴν οἰκίαν του χωρὶς φιλοδοξίαν· καθότι ἐνόμιζεν ὅτι ἐμεταχειρίζετο κάκιστα τὸν καιρὸν του ὅποιος ἐταξείδευε μακρὰ ταξείδια. Ἡ ζωὴ του ἦτο παράδειγμα ἐντελοῦς ἀρετῆς. Ἐκτελοῦσεν εὐλικρινῶς ὅ,τι ἔλεγεν· ἡ δὲ βραχυλογία του καὶ ἡ μεγάλη του μετριότης ἐξέπληξαν ὅλους. Ἐκανόνιζε τὰ τῆς ζωῆς του κατὰ τὸ γνωμικὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀπέφθεγγεν ὁ ἴδιος, ὅτι εἰς κάθε τι πρέπει νὰ τρέχη τις ἀργά. Περὶ τὴν 55 Ὀλυμπιάδα ἔγεινε ἐφορος, ἀξίωμα ἰσοσταθμιζόμενον εἰς τὴν Λακεδαίμονα μὲ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων. Ὁ ἀδελφὸς του ζηλότυπος διὰ τοῦτο, καθότι ἐπέμενεν αὐτὸς νὰ τὸ λάβῃ, τοῦ ἐφάνερωσε τὴν ζηλοτυπίαν του. Ἄλλ' ὁ Χείλων τοῦ ἀπεκρίθη ψυχρῶς μ' ἔκλεξαν, ἐπειδὴ ἐστοχάζοντο ὅτι εἶμαι πλέον ἱκανὸς ἀπὸ σέ εἰς τὸ νὰ ὑποφέρω τὸ ἄδικον, τὸ ὁποῖον μ' ἔκαμαν σηκώσαντές με ἀπὸ τὴν ἥσυχίαν μου διὰ νὰ μ' ἐπιφορτίσουν τὰς ταραχὰς τῶν ὑποθέσεων καὶ νὰ μὲ καταστήσουν δούλον.

Ἐνόμιζεν ὅτι δὲν πρέπει τις παντάπασιν ν' ἀπορρίπτῃ τὴν τέχνην τοῦ μαντεύειν, καὶ ὅτι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματός του εἰμφορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ προγνώσῃ πολλὰ μελλόντων.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἴπποκράτης ἔθυσεν εἰς τοὺς Ὀλυμπίους ἀγῶνας. Μόλις δὲ ἔβαλε τὰ κρέατα τῶν σφαγίων εἰς λέβητας πλήρεις ψυχροῦ ὕδατος, καὶ τὸ ὕδωρ ἐθερμάνθη αἰφνιδίως καὶ ἔβραζεν εἰς τρόπον ὥστε ἐξεχειλίζετο, χωρὶς διόλου νὰ ἦναι πῦρ ὑπὸ τοὺς λέβητας. Ὁ Χεῖλων, ὅς τις εὐρέθη παρῶν, θεωρήσας προσεκτικῶς τὸ τεράστιον τοῦτο, ἐσυμβούλευσε τὸν Ἴπποκράτην νὰ μὴν ὑπανδρευθῆ ποτέ· ἂν δὲ κατὰ δυστυχίαν ἦτον ὑπανδρευμένος, δὲν ἤθελεν ἀργήσει νὰ χωρισθῆ τὴν γυναῖκά του καὶ φονεύσῃ ὅσα παιδιά ἔλαβε μὲ αὐτήν. Ὁ Ἴπποκράτης ἐπεριγέλασε τὴν συμβουλὴν ταύτην καὶ ἐνυμφεύθη. Ἐλάβεν ἐκ τῆς γυναίκος του τὸν τύραννον Πεισίστρατον, ὅς τις ἤρπασε τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἀθηνῶν, τῆς πατρίδος του.

Ἄλλοτε ὁ Χεῖλων, ἀφοῦ κατ' ἀκρίθειαν ἐπαρατήρησε τὴν φύσιν τῆς νήσου Κυθήρας, ἐφώναξεν ἔμπροσθεν ὄλων τῶν παρόντων! εἶθε ἡ νῆσος αὕτη νὰ μὴν ὑπῆρχεν, ἢ νὰ κατεποντίζετο ὅταν ἤρχιζε νὰ φαίνεται, ἐπειδὴ προβλέπω ὅτι θέλει γείνει ὁ ἀφανισμὸς τοῦ λαοῦ τῆς Λακεδαιμόνος· καὶ δὲν ἠπατίθη, διότι ἡ νῆσος αὕτη ἐκυριεύθη μετὰ καιρὸν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες τὴν ἐμεταχειρίσθησαν εἰς τὸ νὰ κατερημώσουν τὸν τόπον.

Ἐλεγε συχνάκις ὅτι εἶναι τρία πράγματα δύσκολα· ἡ φύλαξις τοῦ μυστικοῦ, ἡ ὑπομονὴ τῶν ὕβρειον, καὶ ἡ καλὴ μεταχειρίσις τοῦ καιροῦ.

Ὁ Χεῖλων ἦτο σύντομος καὶ πολλὰ συνεστραμμένος εἰς κάθε του ἀπαγγελίαν· ὥστε ὁ τρόπος τοῦ λέγειν του ἔγεινε παροιμία ὀνομασθεὶς Χειλώνιος.

Ἐλεγεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβερίζῃς κἀνένα, διότι εἶναι γυναικῶδες.

Μεγάλῃ φρόνησις εἶναι νὰ κρατῆς τὴν γλῶσσάν σου, καὶ μάλιστα εἰς συμπόσιον.

Μὴ κακολόγει τινά, ἄλλως κινδυνεύεις αἰείποτε νὰ κάμῃς ἐχθροὺς καὶ ν' ἀκούσῃς λόγους λυπηροῦς.

Ταχύτερον νὰ ἐπισκέπτεσαι τοὺς φίλους σου εἰς τὰς ἀτυχίας παρά εἰς τὰς εὐτυχίας των.

Ἡ ζημία πρέπει νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὸ αἰσχρὸν καὶ ἄδικον κέρδος.

Μὴν ἀπατάς ποτέ τινά εἰς δυστυχίαν εὐρισκόμενον.

Ὁ ἰσχυρὸς πρέπει νὰ ᾔηται πρῶτος, καὶ νὰ γίνεταί ἀξιοσέβαστος μᾶλλον ἢ φοβερός.

Ἡ καλητέρα πολιτικὴ εἰς ἓνα κράτος εἶναι νὰ διδάσκεται εἰς τοὺς πολίτας τὸ νὰ διοικοῦν καλῶς τὴν ἐδικήν των οἰκογένειαν.

Πρέπει νὰ νυμφεύσαι ἀπλήν γυναῖκα, καὶ νὰ μὴ κατεξοδεύσαι διὰ νὰ κάμῃς γάμους μεγαλοπρεπεῖς.

Εἰς μὲν τὸν λίθον τῆς βασιάνου δοκιμάζεται ὁ χρυσοῦς εἰς δὲ τὸν χρυσοῦν δοκιμάζεται ἡ καρδία τῶν ἀνθρώπων.

Πρέπει νὰ κάμῃς χρῆσιν μὲ μετριότητα κάθε πράγματος διὰ νὰ ὑποφέρῃς χωρὶς πολλὴν δυσκολίαν τὴν ἔλλειψίν σου.

Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ μῖσος δὲν διακοῦν πολὺν καιρὸν ἔλεγεν· ἀγάπη ὡς νὰ ἔμελλες ποτὲ νὰ μισήσῃς, καὶ μίσει πάλιν ὡς νὰ ἔμελλες ν' ἀγαπήσῃς.

Ἐχάραξε μὲ χρυσᾶ γράμματα εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Απόλλωνος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν τὰ ὑπὲρ τὴν δυναμίν μας, καὶ ὅς τις γίνεται ἐγγυητὴς δι' ἄλλον πινὰ πάντοτε βλάπτεται.

Ὁ Περίανδρος ἐμεταχειρίσθη πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο διὰ νὰ τὸν ἐλκύσῃ εἰς τὴν Κόρινθον, θέλων νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς σύμβουλος εἰς τὸ νὰ στηρίξῃ τὴν τυραννίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρπάσει· ἀλλ' ὁ Χείλων τὸν ἔκαμε τοιαύτην ἀπόκρισιν.

«Θέλεις νὰ μὲ ὑποβάλῃς εἰς τὰς ταραχὰς τοῦ πολέμου,

καὶ νὰ μὲ ἐξορίσῃς μακρὰν τῆς πατρίδος μου, ὡς νὰ ἔμελλε τοῦτο ν' ἀσφαλίσῃ τὴν ζωὴν σου. Μάθῃς ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο ὀλιγώτερον ἀσφαλὲς παρὰ τὸ μεγαλεῖον τῶν βασιλέων, καὶ ὅτι εὐδαιμονέστερος τῶν τυράννων πιστεύεται ὡς τις ἀποθάνῃ εἰς τὴν κλίνην του.

Ὁ Χεῖλων αἰσθάνθεις τὴν πλησίαν τοῦ τέλους του, ἠτένισε πρὸς τοὺς φίλους του, οἵτινες τὸν περιστοιχίζον καὶ, φίλοι, τῶν λέγει· ἤξεύρετε ὅτι καὶ εἶπα καὶ ἔκαμα πολλὰ εἰς τὴν ζωὴν μου. Ἀνέκρινα ὅλα ἐν ἀνέσει, καὶ δὲν εὐρίσκω τί, διὰ τοῦ ὁποῖου τὴν πρᾶξιν νὰ μετανοῶ. Εἰς τοῦτο δὲ μόνον δισταῖω, τὸ ὁποῖον καθυποβάλλω εἰς τὴν κρίσιν σας, διὰ νὰ μάθω ἂν ἔπραξα καλῶς ἢ κακῶς. Συνῆλθον μίαν ἡμέραν μὲ δύο ἄλλους διὰ νὰ κρίνω ἓνα φίλον μου, ὅστις κατὰ τοὺς νόμους ἔμελλε νὰ λάβῃ ποινὴν θανάτου. Ἐπεσα δὲ εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν, διότι ἦτον ἐπάναγκες, ἢ τὸν νόμον νὰ παραβῶ, ἢ τὸν φίλον μου νὰ καταδικάσω. Μετὰ βαθεῖαν δέ τινα σκέψιν εὗρον τὸν ἐξῆς τρόπον· ἐξέδωκα μὲ πολλὴν ἐπιδεξιότητα ὅλους τοὺς λόγους τοῦ ἐγκαλουμένου, ὥστε οἱ συνδικασταί μου χωρὶς κάμμίαν δυσκολίαν τὸν ἀθώωσαν. Ἐγὼ δὲ τὸν εἶχα καταδικασμένον εἰς θάνατον, χωρὶς διόλου νὰ τοὺς φανερώσω τί. Μὲ τοῦτο ἐπλήρωσα τὰ χρέη τοῦ φίλου καὶ τοῦ κριτοῦ. Μολοντοῦτο αἰσθάνομαι δὲν ἤξεύρω τί εἰς τὴν συνείδησίν μου, τὸ ὁποῖον μὲ βάλλει εἰς ἀμφιβολίαν μήπως ὁ στοχασμός μου εἶναι ἡμαρτημένος.

Ὁ Χεῖλων ὑπέργῃρος ὢν, ἀπέθανεν εἰς Πίσην ἀπὸ χαρᾶς ὑπερβολῆν, ἀσπαζόμενος τὸν υἱὸν του στερθέντα εἰς τὰ Ὀλύμπια.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἡγεῖρον ἀνδριάντα ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἔγραψαν.

Τὸν δὲ δορυστέφανος Σπάρτα Χεῖλων' ἐφύτιυθεν,
ὡς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔρου σοφίη.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ

Σύγγραφοι καὶ συνήλικος τοῦ Σόλωνο· ἔζησε ὄχιλαδὴ μεταξύ τῆς 53 καὶ 55 Ὀλυμπιάδος.

Ο ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ δὲν ἦτο μὲν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων σοφῶν, ἦτον ὁμῶς ἐκ τῶν εὐδαιμονεστάτων. Ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Λίνδον, πόλιν παραθάλασσιον τῆς νήσου Ρόδου, ὅπου ἠκυαζεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κροίσου τῆς Λυδίας. Ὁ δὲ πατὴρ του Εὐαγόρας κατήγετο ἀπὸ τὴν γενεάν τῶν Ἡρακλειδῶν. Ἐκ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἐφαίνετο ἡ μεγάλη του φρόνησις· πρὸς δὲ, ἦτο ῥωμαλεῦτκος καὶ ὠραιοτάτος κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὸ σῶμα. Νέος ὢν ἀπεδήμησεν εἰς Αἴγυπτον, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, διὰ νὰ διδαχθῆ τὴν φιλοσοφίαν. Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του ἐνουμρεύθη γυναικᾶ τινα πολλὰ ἐνάρετον, κ' ἔζησεν εἰς μεγάλην ἡσυχίαν πλησίον τῆς οἰκογενείας του. Ἀπὸ τὸ εὐτυχὲς δὲ τοῦτο συνοικέσιον ἐγεννήθη ἡ περίσημος Κλεοβουλίνη, ἥτις κατεστάθη σοφωτάτη διὰ τῆς μελέτης καὶ τῶν καλῶν ἐκπαιδεύσεων τοῦ πατρὸς της, ὥστε μὲ τὰς ἐρωτήσεις της, καὶ μάλιστα τὰς αἰνιγματικὰς, ἔβαλλεν εἰς ἀπορίαν ὅλους τοὺς εἰδημονεστέρους φιλοσόφους τοῦ καιροῦ της. Περιπλέον ἦτο τόσον τιμίαν καὶ ἀγαθοποιὸν, ὥστ' ἐφρόντιζε νὰ νίπτῃ μόνῃ τοὺς πόδας τῶν φίλων ἢ ξένων προσκεκλημένων εἰς κἀνὲν συμπόσιον ἀπὸ τὸν πατέρα της.

Ὁ Κλεόβουλος ἐκλέχθη διοικητὴς τοῦ μικροῦ κράτους τῆς Λίνδου. Ἀνεδέχθη δὲ τὸ φορτίον τοῦτο μὲ τόσην εὐκολίαν, ὥς νὰ ἤθελε διοικήσει μίαν οἰκογένειαν. Ἀπεμάκρυνε δὲ πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο νὰ ἐρεθίσῃ τὸν πόλεμον, καὶ διετήρησε τὴν

ἀγάπην μεταξὺ τῶν πολιτῶν, καθὼς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ξένων. Ἡ μεγαλητέρα του ἀξιότις κατὰ τοὺς λόγους ἦτο νὰ ἐξηγῆ καὶ νὰ προβάλλῃ μὲ ἀγγίνοιαν παντὸς εἶδους αἰνιγματικά ἐρωτήματα. Οὗτος κατέστησε περίφημον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν χρῆσιν ταύτην τῶν αἰνιγμάτων, τὴν ὁποίαν ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους. Τοῦτου εἶναι τὸ ἐξῆς.

« Εἶμαι πατὴρ δωδεκά υἱῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει τριάκοντα θυγατέρας διαφόρου μορφῆς· διότι αἱ μὲν εἶναι λευκαί, αἱ δὲ καταμέλαιναι· ὅλαι δὲ εἶναι ἀθάνατοι, καὶ ἀποθνήσκουν καθ' ἑκάστην. (Αἰνίττεται τὸν ἐνιαυτὸν).

Τοῦτου εἶναι ἀκόμη τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα ἐπιγράμμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπαινεῖ καθ' ὑπερβολὴν τοῦτον τὸν βασιλέα. Τινὲς ἀπέδωκαν τοῦτο κακῶς εἰς τὸν Ὀμηρον, ὅστις εἶναι πολὺ πρόγενέστερος τοῦ Μίδα.

Ὁ Κλεόβουλος ἔλεγεν, ὅτι κυρίως ἡ ἀρετὴ συνίσταται εἰς τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἀδικήματος καὶ τῶν λοιπῶν κακιῶν.

ἔλεγε πολλάκις, ὅτι πρέπει νὰ φυλάττη τις τὴν τάξιν, τὸν καιρὸν καὶ τὰ μέτρην παντὸς πράγματος.

Διὰ ν' ἀποσκορακισθῆ ἡ μωρία, ἥτις ἐξουσίασεν ὅλους τοὺς τόπους, πρέπει νὰ ὑποχρεωθῆ καθεὶς νὰ ζῆ κατὰ τὴν κατάστασίν του.

Κοινότερον ἄλλο εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν καὶ τοὺς ἀδολέσχους.

Πιάσχιζε νὰ ἔχῃς φρονήματα ὑψηλά καὶ μὴν ἦσαι μήτε ἀχάριστος μητ' ἀπιστος. Κάννε καλὸν καὶ εἰς τοὺς φίλους σου καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς σου, ἐπειδὴ τοὺς μὲν θέλεις διατηρήσει, τοὺς δὲ ἄλλους ἴσως κερδήσει.

Πρὶν ἐξελθῆς ἀπὸ τὸ οἶκμά σου συλλογίζου πάντοτε τί μέλλῃς νὰ κάμῃς· ἐπιστρέψας δὲ ἐξέταζε τί ἔκαμες.

Ἄκουε πολλὰ καὶ οὐίλει ὀλίγα.

Συμβούλευε τὸ ὀρθότερον.

Μὴ δίδεσαι διόλου εἰς τὰς ἡδονάς.

Συμβιβάζου μὲ τοὺς ἐχθρούς σου· καὶ μὴ κάμνης τί διὰ τῆς βίας.

Ἐνασχολοῦ εἰς τὸ νὰ ἀναθρέψῃς καλῶς τὰ παιδιά σου.

Μὴ περιπαίξῃς τοὺς ἐν θλίψει.

Ὅταν ἡ τύχη σοῦ γελαῖ μὴν ὑπεραίρεσαι· μήτε πάλιν ἐξευτελίζου ὅταν σέ στρέφῃ τὰ νῶτα.

Ἵπανδρέου πάντοτε κατὰ τὸ εἶναί σου· διότι, ἂν νυμφευθῆς ἀνωτέρου γένους γυναῖκα, θέλεις εὐρεῖ τόσους δεσπότας ὅσους συγγενεῖς ἔχει ἐκείνη.

Ἐλεγεν ὅτι ὀφείλει τις νὰ ἔχῃ φροντίδα ἰδιαίτεραν καὶ διὰ τὰ κοράσια, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τὰ ὑπανδρεύῃ παρθένους μὲν κατὰ τὴν ἡλικίαν, γυναῖκας δὲ κατὰ τὴν διαγωγὴν καὶ τὰ φρονήματα.

Δὲν πρέπει τίς νὰ ἐπαινῇ τὴν γυναῖκά του, ἢ πάλιν νὰ λογομαχῇ μὲ αὐτὴν ξένων παρόντων· διότι τὸ μὲν σημαίνει μικρόνοιαν, τὸ δὲ ἄλλο παραφροσύνην.

Μαθὼν ὁ Κλεόβουλος ὅτι ὁ Σόλων παρήτησε πλέον τὴν πατρίδα του, ἔκαμεν ὅ,τι ἐδύνατο διὰ νὰ τὸν ἐλκύσῃ πλησίον του. Τοῦ ἔγγραψε δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν.

« Ἐχεις παμπολλοὺς φίλους, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἐπιθυμεῖ νὰ σέ ὑπεδέχῃτο εἰς τὴν οἰκίαν του· στοχάζομαι ὅμως ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν εἰς ἄλλο μέρος νὰ εὐχαριστηθῆς πλέον παρ' ἐδῶ εἰς τὴν Αἰνδόν, ἥτις εἶναι πόλις παραθαλάσσιος καὶ πάντῃ ἐλευθέρα· δὲν ἔχεις τί νὰ φοβηθῆς ἀπὸ τὸν Πεισίστρατον· καὶ οἱ φίλοι σου δύνανται νὰ ἔρχωνται ἐν ἀσφαλείᾳ πρὸς ἐπίσκεψίν σου.

Ὁ Κλεόβουλος, εἰς τὴν μετρίαν κατάστασίν του, ἤξευρε ν' ἀπολαμβάνῃ πᾶν ὄφελος ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰς ταραχάς

τοῦ κόσμου. Ἐστάθη δὲ εὐτυχὴς σύζυγος, εὐτυχὴς πατήρ,
εὐτυχὴς πολίτης, εὐτυχὴς φιλόσοφος, καὶ ἀπέθανε τέλος
πάντων εἰς ἡλικίαν ἐβδομηκοντα ἑτῶν, ἀφοῦ ἀπῆλαυσε
τοσαύτας τιμὰς καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν. Οἱ δὲ Λίνδιοι ἠ-
σθάνθησαν ζωηρὰν θλίψιν ὅτι τὸν ἔχασαν, καὶ ἤγειραν εἰς
αὐτὸν τάφον μεγαλοπρεπεῖ ἑπὶ τοῦ ὁποίου ἐχάραξαν τὸ ἐξῆς
ἐπίγραμμα διὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμην του.

Ἄνδρα σοφὸν Κλειόβουλον ἀπορθίμενον καταπανθεῖ
ἔδε πάτρα Λίνδος, πόντῳ ἀγαλλομένη.

